

In octaua Epiphanie domini

¶ magis hora meridiei q̄d tertia. Quia dīc p̄hus q̄ lux est vehiculū coloris. Idē de christo sole iusticie. Ideo apl̄us. Apparuit grā dei & saluatoris nostri omnib⁹ hominibus erudiēs nos. ad Titūs 4. Nota apparet grā nō dicit crevit grā. sed apparet gratia sc̄z effectualiter erudiens nos. s. dando exemplū virtuale nobis. de quo dicit euāgeliſta in tertia pte. descendit cū illis in nazareth et erat subditus illis. vñq̄ in finem ¶ Horaliter super hoc qđ dicit. et erat subditus illis. Nō legit̄ q̄ in domo virginis marie esset aliquis nisi ipsa cum ioseph ſponſo. & christo ei⁹ filio. Quis faciebat ſeruitū dom⁹. quia vbi ſunt tres pſone multis ſeruitis indigent. Dicit lucas de xp̄o q̄ erat subditus illis. Ideo ipſemet christus dicit. Fili⁹ hominis nō venit ministrari ſe ministrare. Mat. xx. Ecce q̄o pſiciebat grā ſeruendo parētibus. Dicā vob⁹ vñū ſeruitū vt m̄gr̄ historiarū exp̄ſſe dicit. Q̄ xp̄s cum alijs pueris ibat ad portandū aquā de fonte. Dic practice q̄o virgo de manu volebat recipere amphorā vt portaret aquā. Nota h̄ 3 mulieres que dicūt ego portau bonā dotem ideo non intrabo coquinā nec portabo aquam. Habeat vir meus ancillā vel captiuam. Et vos quid facietis. videns ioseph q̄ vñgo volebat portare aquā & recipere amphoram dixit. ego ibo dicebat ioseph. Cum aut̄ ſic pie cōtenderet virgo et ioseph veniebat xp̄s & recipiebat amphoram di. Ego ibo. Dicēbat ioseph. O dñe vos nō ibitis. dicebat xp̄us ibo. vt deim exēplū alijs filijs. O si quis dixisset ſibi qñ redibat de fonte. O dñe q̄re facitis hoc. Quare nō facitis vos. Michael gabriel &c. Rñdissent angeli. Nos ſum⁹ pati ſe ipse vult facere. O dñe q̄re facis hoc. rñdisset vt qñ filij christianorū audiēt h̄ ſeruitū quod ego facō p̄ entibus meis. h̄mōi exemplo ipſi ſeruiāt & ministrēt pentibus suis. dic aliquid 3 filios inobedientes pentib⁹ suis. Jo apl̄s. Filij obedite pentib⁹ uſ vestris in dño. Hoc em̄ iustum ē. Honora p̄ te m̄ tuū & m̄rem tuā qđ ē mādatū primū in promissione. vt bene ſit tibi & eris longeius ſup terram. ad Eph. vij. Filij aut̄ inobedientes ſunt pueſte. & faciunt malum finem. ¶ Nota ad hoc qđ cōtiḡit valentie de quadā ſententiato ad ſuſpendium ex quadā morte de qua fuit iniuste ifamatus. Qui qñ vidit furcā in qua debuit ſuſpendi nouiter factā in illo loco clamauit. O dñe iuste morior nō ex crimine mortis hui⁹ mūdi imposito. ſe quia in h̄ loco verberaui matrē meā. q̄ genib⁹ ſlexis orauit deū. di. Utinā in iſto loco in quo me p̄cuſſisti ſis ſuſpensus. & ita fuit. Ecce quē finē faciunt. Jo dicit xp̄s in euāgeliſto. Honora p̄ te tuū & matrē tuā. Qui maledixerit patri vel matrī morte moriat. Matth. v.

Sermo in octaua Ephie

EGo a te debeo bāptisari. Mat. iij. & in euāgeliſto hodierno. Sancta mater ecclesia hodie facit festū & officiū de baptiſmo christi. de quo loquuntur euāgeliū hodiernū. q̄o xp̄s fuit baptiſtus a beato ioh̄e. & de h̄ erit fīmo nr̄ & habebim⁹ m̄ltas bonas doctrinas ſpeculatiuas ad illustrationem intellectus & morales ad correctionē vite. Sed p̄mo ſalutē vñgo Maria &c. In p̄nī cogitauit tenere modū iuristarū q̄ in ſuis ſcolis qñ volunt legere vel diſputare. Primo ponunt caſum legis. deinde quid iuris. Sic p̄mo recitabo caſuz legis diuine. bistoriā euāgeliſtā ſancti. Deinde mouebo aliquas queſtiones ſpeculatiuas & morales. Dic bistoriā euāgeliū. q̄o xp̄s de ciuitate nazareth venit ad ioh̄em ad iordanē vt baptiſaret ab eo. Et ſpūſſant̄ reuelauit ioh̄i. q̄ ille h̄ erat ſaluator mundi. verus deus & ver̄ h̄. Propt̄ qđ ioh̄es admirās dixit reuerenter thema. Ego a te debeo baptiſari & tu venis ad me. Cui dixit xp̄s. Sic em̄ decet implere oēm iuſticiā. nō loq̄bat xp̄s pompatice vt iſti dñi. ſe loq̄bat de ſe & d̄ ioh̄e di. Dic. s. p̄ humitatē decet implere oēm iuſticiā. Christ⁹ aut̄ hūiliavit ſemetiſlum. fact⁹ eſt obediens vñq̄ ad mortē. ad Phil. ii. Ecce h̄ ois impletiō iuſticie redēptionis hūane. Greg⁹. Ni bilēm nobis naſci. p̄fuit nū ſi redimi. p̄fuiſſet. Ecce ioh̄es etiā humiliatus eſt ad implendū preceptū xp̄i iuſtificationis baptiſimi. & totus tremens baptiſtavit christum. Ecce baptiſta contremuit & non audet tangere ſanctum dei verticem. ſed clamat cum tremore ſanctifica me ſaluator. Hāc formam tenuit ioh̄ānes baptiſtando christum. ¶ Horaliter instruimur hic in hoc q̄ Johanne tam ſanctus (de quo dicit christ⁹. Inter natos mulierum nō ſurrexit maior iohanne baptiſta) non audebat tangere christum. Nota h̄ quāta debet eſſe puritas & bona vita ſacerdotum. q̄ habent tangere christum in ſacramento altaris. Ideo dicit ſcriptura ſancta. Sacerdotes qui accedunt ad deum ſanctificentur ne percutiāt̄ eos. Exod. xix. Item ne laici apropiinent altaribus &c. Numeri. i. & iij. Homo qui non eſt de genere aaron. id eſt. ſacerdos & acceſſerit occidetur. Si dicatur lex eſt antiqua. verum eſt. ſed dignius & ſanctius eſt altare noue legiſ q̄ veteris. Q̄to magleſi xp̄s eſt maioris dignitatil q̄ immolatur i altare no. teſta. q̄ agn⁹ q̄ immolabat in altari ve. teſta. tāto magi altare noui teſta. eſt maioris dignitatil. H̄o arguo p̄ locū a minori. Si tūc eſt pena mortis q̄ accederet ad altare apodiā ſe ibi vel p̄fitēdo &c. Si dicāt nūquid h̄o p̄t oſculari altare &c. Rñdeo q̄ imo reuereter. ſe meli⁹ eſſet oſculari trā iuxta altare vñ ſteterunt pedes ſacerdotis. i. Pet. v. Hūiliamini ſe potēti manu dei.

Berino

ut vos exaltet in tempore visitationis. Dic quod modo manus diuine personae seu potentie humiliat et deprimit superbos, et humiliat humiles. Homo posito casu legis euangelice, mouende sunt aliquae questiones quid iur. Et ponam quaeque questiones quas declarabo. **¶** Prima super hoc quod dicit euangeliū. Venit iesus a galilea ad iohannem ut baptizaret ab eo. Queritur quare christus voluit baptizari. Ratio huius questionis est, quia baptismus datur contra peccatum originale primordialiter, et etiam contra alia peccata actualia si sunt. Sed cum christus non habebat peccatum nec originale nec actuale. i. Pe. ii. Peccatum non fecit, ergo videt quod non debuit baptizari. Nideo quod christus voluit baptizari non ut aliquid recipet a baptismismo. Si enim nos qui recipimus a baptismismo dona spiritualia, scilicet remissionem peccatorum sanctificationem virtutes et gratias et dona spiritualia et virtutes morales infusas, sed christus nihil horum recepit a baptismismo. Sed voluit recipere baptismum ut daret baptismum vim regenerationem, ut dicit beda in omelia hodierna. Venit filius dei baptizari ab hoce in aqua iordanis quoniam mundus erat a lordinibus cunctis ut ablueret nrorum sordes scelerum oium fluenta sanctificaret aquarum. Nota propria similitudinem et experimentum de unicorni quod tactu sui cornu purificat aquam, deinde bibunt aquila expectantia tecum. Hoc propter significat baptismum christi. Unde in sacra scriptura dicit christus unicornis, p. xcij. Exaltabitur sicut unicornis cornu nostrum et senectus mea in misericordia vobis, et loquuntur prophetae in persona ecclesie dei. Exaltabitur scilicet christus sicut unicornis. Quia diunitas et humanitas in christo non faciunt nisi unum cornu. i. unam personam, et senectus mea. **¶** Nota sicut etates hominis sunt septem. Ita etiam sunt septem etates nature humanae. Infancia fuit ab adam usque ad noe. Puerticia ab noe usque ad abraham. Adolescentia ab abraham usque ad moysen. Juventus a moysi usque ad dauid. Virilitas a dauid usque ad transmigrationem babyloniensis. Senectus a transmigratione babylonis usque ad christum. Decrepitum a christo usque ad finem mundi. Ecce quare dicit senectus mea in misericordia vobis. i. abundantia, quia modo abundat dei misericordia, quia iudeo remittunt omnia peccata quantum ad culpam et quantum ad penitentiam in baptismismo. Item alia auetas Lu. i. Et erexit cornu salutis nobis. Cornu salutis nostre est corpus christi. Hodie iste unicornis tetigit aq[ua]s ut tactu suemundissime carnis vim regenerationis perferret omnibus aliis. Dic quod christus terminauit et finiuit purificationem veteris legis, quod fierat per circumcisionem, et inchoauit purificationem novae legis que fit per baptismum. Ideo christus dicit alpha et omega, initium et finis Apoc. xxii. scilicet principium noue legis, et finis veteris, propter hoc nos christiani

stiani solum recipimus baptismum, et non circumcisionem, quia in christo sacramenta legalia habent suum finem et terminum Gen. xvij. Dicit deus abrae. Ambula coram me et esto perfectus, ponamus fedus meum inter me et te, quia inter istos duos terminos seu moles, scilicet abraham et christum debuit durare pactum circumcisionis, quod durauit per duo milia annorum. Apostolus. Ecce ego paulus dico quoniam si circumcidam christus nihil proficeret vobis, ad Gal. v. qui ergo ex exemplo christi vellet circumcidere iudeyzares, et peccaret grauitate. Secunda questio est super hoc quod dicit theina, quoniam iohannes dixit christo, ego a te debeo baptizari. Queritur quare beatus iohannes dixit hoc cum esset in utero matris sanctificatus Lu. i. Spiritus sancto replebit adhuc ex utero matris sue, dicit angelus zacharie patri iohannis. Quare ergo dixit christo ego a te debeo baptizari. Num determinationem sanctorum doctorum quod baptismus dat characterem in anima, scilicet quoddam signum pulchrum ad instar corone regalis, quod signum nullus potest habere in paradyso nisi fuerit baptizatus. Unde nec abraaz nec isaac nec iacob nec dauid nec aliquis veteris testamenti habent illud signum. Nec etiam illi rethores, I. beate katherine, qui mortui fuerunt, sine baptismismo aque liquiditatem apostoli. Credentes signati estis spiritu promissionis sancte qui est pignus hereditatis nostra ad Eph. i. Pignus est arra hereditatis ut dant mercatores. Licet ergo beatus iohannes fuisse sanctificatus in utero matris, tamen non habebat characterem, propter hoc ut ipsum haberet dixit christo, Ego a te debeo baptizari pro isto signo habendo. Et dixit deo, habemus pro certo quod christus baptizauit beatum iohannem et etiam apostolos et discipulos. De apostolis auetas. Venit iesus et discipuli eius in iudeam terram, et illic morabat cum eis, et baptizabat Ioh. iii. Et dicitur Ioh. iii. quod si trarium, quod christus non baptizaret, sed discipuli eius, Aug. et glosa super illud discordant. Cum dicit iohannes, et baptizabat, dicit glosa, scilicet discipulos et apostolos, quod christus non baptizaret. Eadem ratione creditur quod christus baptizauit virginem mariam ut haberet illud signum corone. Dic differentiam que est inter coronam et crinile. Sic signum characteris est ut corona et ante habet monile, scilicet in hoc nomine iesus. Apoc. eo centum quadraginta quatuor milia habentes frontibus suis. **¶** Moraliter ex quo nos christiani portamus nomen iesus scriptum in frontibus nostris cauere debemus ne portemus nomen diaconi in ore dicendo. In nomine diaboli quare fecisti sic vel sic. Nota de latrone clamante iesus, et

Dñica prima post Epiphanie

de diabolo clamante latrones latrones. Nota p̄ illos q̄ nesciunt aliud dicere nisi diabolus nos ando. Bavid p̄. xxix. Huius vir cuius est nomē dñi spes eius t̄c. nō dicit nomē diaboli. // Tertia questio sup hoc. Spūssancr̄ descendit sic columba in ipsum. Quare hoc q̄ certū est q̄ christus inq̄ntum homo ab instanti sue p̄ceptiōis recepit sanctūsp̄m. t̄ nūq̄ ab ipso recessit Esa. lxi. et Lu. iiii. Ip̄us dñi sup me eo q̄ vñxerit me. s. p̄ gratiā in p̄ceptiōe. R̄n̄sio q̄ spūssancr̄ descendit sicul̄ba in ipsum. non ac si iam prius nō habuisset vel nō fuisset in eo. nec vt sibi p̄ferret hunc nouam gratiam. sicut venit apl̄is in die p̄ tecostes Actl. ii. t̄ Lu. i. supuenit in virginē mariam. Sed ad ostendendū nobis q̄ spūssancus descendit in illoq̄ baptizat. t̄ ibi recipit habitationē tanq̄ in p̄prio templo. Lū quilibet aī baptis̄mū saltem nec habitu re nec voto sit habitationē demonū. ideo baptizandi exorcizant ad expellendos de ipsis demones. // Aboralit̄ exq̄ spūssancus semel recipit habitationē inq̄creatūra nunq̄ recedit ab ipsa nisi irreuerentia sibi exhibeat p̄ pctm mortale. quia pp̄t veniale nō recedit. Sed qn̄ homo peccat mortalit̄ tūc expellit a se sp̄m̄sancū t̄ introducit diabolū. Q̄lis mūrūa expellere regem t̄ introducere ribaldum lenonem. Ideo dicit scriptura. Adelius erat illis non cognoscere viam iusticie q̄ post agnitio nem retrosum querit. ab eo qd illis tradita est sancto mādato. Contingit illud veri proverbiū Canis reuersus ad suū vomitū. t̄ sus lota i vñtabro luti. iiij. Pe. iiij. Ideo instruēdisunt pueri t̄ nutriendi ne dent p̄geriū spūssancō q̄ habitat in ipsis. dic quō pentes debent informare filios t̄c. // Quarta questio sup hoc. Vox d̄ celo facta est. Hic est filius meus dilectus in q̄ mihi complacui. Querit quare hec vox facta est. q̄ certum est in christus non incepit tunc esse filius dei. quia christus eternalit̄ est filius dei. Dūctas. Dicit dñs ad me filius meus es tu ego hodie genui te. p̄. iiij. // Nota cum dicit hodie. hic sunt plures dies ex interpositiōe noctis. q̄ si sol staret semp̄ supra nos non esset nisi vna dies. sic in celo nunq̄ est ibi noct. quia deus semp̄ inuariabilis illuminat Apoc. xxij. Lūitas illa nō eget sole neq̄ luna. vt luceant in ea. nam claritas dei illuminabit eam. t̄ lucerna eius est agnus. cū ergo dicitur. hodie genui re. i. in eternitate. quare ergo venit illa vox. R̄n̄sio q̄ illa vox non vñit ppter christū sed pp̄t nos. Ad ostendendū q̄ i baptismo efficiuntur filii dei. qm̄ sicut vir de uxo resua generat filios t̄ filias legitimos. sic t̄ chatus de ecclesia sp̄sua sua. Hemen est vñbum dei Lu. viii. Jō christiā oēs sum? filii dei regi christi t̄ regine. s. ecclesie. Secus aī baptismū. s. p̄ baptismū gentes debent se reputare nutrices filiū regis chāsti. i. vd Timoth. ii. Saluabit autē

mulier p̄ filiorū generationē. i. nutritionē. si permāserit in fide t̄ dilectionē t̄ sanctificatiōe. Jō iohā. Vide te q̄lem charitatem dedit nob̄ dē pat̄ vt filii dei noiemur t̄ sim. i. Jol. iii. // Moraliter instruimur q̄ sicut filii regi nō vadūt ad lupanar uēc ad tabernas nec ad loca vñbiludif ad tañillos t̄c. Hic nec christiani alias degenerāt nec p̄sequunt hereditatē padysi. t̄c. // Quinta q̄o sup hoc qd d̄. Et aptū sunt celi. Querit q̄re b. q̄ christo semp̄ fuerūt celi apti. Dia nuda t̄ ap̄ta sunt oculis ei⁹ ad Heb. iiiij. R̄n̄sio q̄ nō pp̄t ipsum fuerūt celi apti. sed ad ostendendū q̄ celi ap̄iunq̄ illis q̄ nouit baptizant. Secus aī aduētum christi. q̄ vñtra. v. milia annos celi fuerunt clausi generi hūano. Ecclesia. padysi porta per euam cūctis clausa ē. t̄ p̄ maria virginē ite p̄tfecta ē t̄c. Jō pueriū q̄ decedut post baptismū anteq̄ peccat mortalit̄. statim euolant via recta ad padysum. t̄ statim inueniēt celi aptū. de q̄bus dīc christus portarijs padysi. Sinite pualos venire ad me. taliū enī est regnū celoꝝ. Bath. xix. Hic ī errore mulierū dicentū q̄ p̄mo transiūt purgatoriū pp̄t dolores m̄ris t̄c. Ezech. i. Lū esez ī medio captiuoz iuxta fluulūm cobar apti sunt celi. Lobar d̄ baptizat. // Aboralit̄ instruimur ne ploretis p̄ talib⁹ filiis qn̄ decedut s̄ debet gaudē. ac si rex faceret filiū vñm vñū d̄ curia sua t̄c. Sed flendi sunt filii adulti ribaldi t̄c. Apls. i. ad Thessal. iiiij. Nolum⁹ vos ignorare de dormientib⁹. i. innocētē q̄scētib⁹ vt nō tristemini sicut ceteri q̄ spēm non habent. scilicet resurrectionis t̄c.

Dñica. i. post epiphenie. Sermo. j.

Rediderunt in eum discipuli ei⁹. Jol. iiij. t̄ in euangelio hodierno. Octā m̄r ecclesia facit mētione de illis nuptijs in qb⁹ fuit dñs nr̄ iesus christus t̄ ei⁹ bñdicta m̄r xgo maria t̄ aliq̄ apl̄i t̄ discipuli. In sancto euāgelio ostendunt̄ t̄ declarant nob̄ tria. de qb⁹ poterim⁹ recipere p̄ nobis materiā bone instructiōis. Primo oñdit in virgine maria m̄rinalis. Seco in christo potentia diuinalis. Tertio in apl̄is credētia virtualē. De tertio dicit the. Crediderūt in eū t̄c. // Dico p̄mo q̄ in sancto euāgelio oñdit de vngie maria ei⁹ m̄rinalis. Jam videt̄ quō m̄res sunt misericordes erga filios. q̄ cū filii aliqui non pertant ea qb⁹ indigēt bona m̄r dat. Talis est xgo maria erga suos deuotos filios. q̄s sp̄ oculis ap̄tis respicit. t̄ si indigēt aliqui dat. Jō ecclesia dic. Maria m̄r grē m̄r mie t̄c. m̄r grē. s. filijs. mat̄ mie. s. pctōribus. tu nos ab hoste ptege in hora moris suscipe. Hec m̄a m̄rinalis vñginis marie oñdit in enāgelio cū dicit. Nuptie facte sunt in chana galilee t̄ erat m̄r iisu ibi. Vocat̄ est autē iesus t̄ discipuli eius ad nuptias. t̄ deficiente